1942 augusztus 8, szombat. XVI. évfolyam, 32. szám.

CELLDÖMÖLKI HIRLAP

=POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, gróf Széchenyi-utca 12. Telefon: 55. Csekkszám 17.258.

Felelős szerkesztő: NAGY IMRE

Előfizetési árak: 1 évre 6, ½ évre 3, ¼ évre 1·50 P. Megjelenik minden szombaton.

URAMBÁTYÁM ORSZÁGA

A könyvpiac legujabb árdaksesége és érdeklődésre számottartó műve Makkai János országgyűlési képviselő „Urambátyám országa" cimü könyve. Bár megállapitásivai nem mindenben értünk egyet, mégis szükségesnek tartjuk a könyv gondolatmenetét szemelvények közrendésével ismertetni, annak bizonyságául, hogy mégiscsak mozog a föld, ha még a szélsőségesnek igazán nem mondható Makkai Jánosok is igy gondolkoznak.

„Az osztálygőg és sznobizmus középosztályunkban elsősorban a dzsentrizésben jelentkezik. Nálunk a legtöbb ember, aki miniszteri tanácsosságig viszi, előbb-utóbb dzsentrivé nevezi ki magát. Cimert kutat, előnevet keres, igyekszik nevét történelmire magyarositani, ha nincs magyar neve, pecsétgyűrűt rak az ujjára és hova-tovább nem zetiségi összejöveteleken vesz részt, hogy évszázados nemességének illuziójában éljen. Különlödön „von" vagy „de" jelzőket illesztenek neve elé, aminek következtében sokan rögtön bárónak hiszik. Egyre ritkábbak az olyan családok, ahol a régi magyar név melléi elhagyják az előnevet és egyre gyakoribbak az olyanok, ahol titokzatos módon új előnevek szülelnek. Vajjon ez az érzésvilág előmozditja-e a magyarság társadalmi megújulását, a parasztság felemelkedésének és népünk demokratizalodásának komoly nagy szándékai?„

„A cim és rangkórság és az a mód ahogy ma életben van, az úrhatnámság és szolgalelkűség tipikus megnyilvánulása.... A cimek értéke roppant sokasága miatt éppen úgy elveszet a mai korszakban, mint a nemesi előnevek... A középosztálybeli férfit csak a cselédsége szólitja nagyságosnak, más senki. Ha ezzel a nemzet legnépesebb középosztálybeli rétege a valóságban lemondott a cimhasználatról, miért ne mondhatnának ugyanigy le a felsőbbek is ?... A kegyelmes cim részint megalázó azoknak, akiknek ki kell ejtenlök, részint nem hivalfalos (a hivalatos nagyméltóságú), részint más nyelvre le-nem-fordithato (az exelencias egészen mást jelent), részint pedig túlárادó volta miatt: izléstelen... A méltóságos cimnek ugyancsak nincs megfelelője egész Európában."

"A cimekkel érzékelhető megkülönböztetés Magyarországon élő változata speciális hazai jelenség, amelynek az ország határán túl semmi értéke nincs, az európai viszonyitokba nem kapcsolódik és történelmi dőzmenyekből csak torzitott formában vezethető le. Ezért a magyar társadalomnak elsőrangu kötelessége, hogy a cimhasználatról lemondjon és a cimekat se a köz, se a magánérintkezésben ne használja többé ! Minden férfit foglalkozásán kell nevezni."

„Hazánkban 1848-ban az ország lakosságának mintegy tiz százaléka volt nemes, a magyar nemesség tehát nem olyan ékszkluziv kaszt, mint általában a nyugateurópai. Nemesi származásunkra legyünk büszkék, de... egyéni felfogásom szerint ezért a nemesi előnevet ártalában — sohasem kell használni."

„A magyar individuális, alapternészete miatt állandóan keresi a különbséget ember és ember közt és minden lehető alkalommal szétteti is azt azokkal, akikkel lehet. A túlzott osztályszemléletet nem csupán történelmi örökség Magyarországon, hanem a faji lélekből fakadó mélykultura terméke is, amelyel igen igen nehéz szakitani."

„A közhivatalban szokott előfordulni, hogy magasabbrangú méltóságosan alul visszacimezve az alacsonyabbrangút... Ehelyett inkább lelegezi az alacsonyabbrangú urat, aki változatlanul továbbra is kegyelmezzel fönökét. A magyarság patriarkális szemléletje nyilvánul meg ebben a szolgalelkűséggel párosulva, amely a felkmait egyenlőségérzést nem meri elfogadni vagy azt őszintén sohasem ajánlják fel az alacsonyabbrangúnak. Mindenki mindenkinek a szolgája, ahelyett, hogy mindenki egyenlő meggyőződés alapján álló küzdőtársa volna."

„Senkinek se foglalkozása, hogy „kegyelmes" úr legyen, hanem a cimre való jog csak következménye egy alapul szolgáló közéleti rangnak. Az igazság tehát az, hogy mindenkit a rangján és nem a Cimén kell szólitani. ... Azt kell mondanunk: miniszterelnök úr, miniszter úr, vezérezredes úr, titkos tanácsos úr, miniszteri tanácsos úr és ha úgy teszik: kormányfőtanácsos úr."

„Miért legyen egy velem egykorú férfi a fehér asztal melletti nekem kegyelmes uram ? Miért kegyelmezzen meg nekem, ha semmit se vétettem ? Miért méltóságozzak másik férfiut és a cimét miért csak eddig a fokig folytassuk ? Miért nem mondjuk más férfiuknak azt, hogy tekintetes, vagy nagyságos úr ? Az egyoldalu cimzés, amely csak alulról felfelé áll, de felülről lefelé nem: logikátlan és ostoba."

"A megszólitási zárszavat azért terjeng a társadalmunkban és azért nem igazodott az europai formákhoz, mert társadalmunkban a szabad emberek és az alárendeltek fogalma irtózatosan össze van vegyülve az általános szolgalelkűség következtében."

„A tegeződés minden valószinűség szerint azért vált valóságos epidémiává Magyarországon, mert a nemek, életkorok és társadalmi osztályok, valamint cimek és rangok közötti különbség igen nagy, az emberekben állandó különbségérzet él, viszont a társaságban elkerülhetetlenül szükségessé válik az egyenlőség illúziójának felkeltése... Az állandó különségérzetnek tüneti kezelése és orvossága a tegeződés, amelyel pillanatnyilag elütjük kellemetlen és szavaz bántódásokat. Ezért [illegible] az el felelősségi legeztek, elsősorban [illegible] ítéltem úgy a parasztokkal, mint a felsőbbrendűekkel ...

„A felső osztályok legkirívóbb társadalmi betegsége : a lebszelés. A születési arisztokrácia, a pénzmágnások és a bankszeiti, karriert csinált emberek világában az élet egyik legnagyobb problémája, hogy az időt hogy és mival lehessen elütlöni ? Általános tünet, hogy a dolgozó csatlódó mellett dologtalan gyermekek szokták felnőni s a ház asszonya e vagyoni helyzetben szinten nem foglalkozik mással, mint társadalmi kötelezettségei lebonyolitásával. A társadalmi kasztot mindenütt hova tovább a semmitevők, vagy a felünken levesset dolgozók serege lepi el. Főfoglalkozásukká lesz, hogy társaságelet éljenek, minden napra szórakozási programot találjanak, mázszóval, hogy elverjék az időt ..."

„A magyar középosztályunk különös szenvedélye, hogy erején felül költekezzen és többnek látszassanak, mint ami. Dijnoki sorban élő fiatal emberek mozitszámak előlözve sétálnak a korzón és a szerény polgári viszonyok között élő fiatal nők jövedelmüknek túlnyomó részét fényűzésre költik ... A fényűzés terjed a legjobban és a legveszedelmesebb mértékben a társadalmi belsőgének között, mert legfeniosabb elem benne a [illegible] valóan csak a felsőosztály, javithatna a társadalmi erkölcsön, ha finelisen megtévé tenné az egyszerű életmódot és viselkedést. Ennek azonban kevés a valószinűsége..."

„Ha valakinek magyar neve van és alyja törzskönyv magyar származásu, de egyébként többi felmenő ágain mindenki idegen nevű, az nyugodtan törzskönyv magyarnak tartja magát s azt hisi : lenézhetni a másikat, akinek viszont csak a neve idegen, de felmenői között, melleg sokkal több magyar van mint az övéinek. Nyilvánvaló, hogy itt nem a valódi megkülönböztetés hanem a társadalmas játszza a főszerepet."

„A magyar közösztvisselő nemzeti szempontból a legmeghizlaltabbak egyike. Európában. Határozott társadalomfenntartó erő... a közösztvisszégre viggázó, más külföldiekhez képest inkább magyarszégtelenben, a közszempontokat mindig szem előtt tartó réteg." „De a mások idejét nem tartja annyira tisztelettben, mint a német vagy az amerikai... A mi közösztvisselőink alig tartja illetlenségnek, ha meg várakoztat valakit és néha akkor is megvárakoztatja a felet, ha egyébként rögtön fogadhatná, mert azt hiszi, hogy tekintélye csorbuna az azonnali meghallgatással és kiszolgálással, míg személyi nagysága akkor domborodik ki, ha sokáig kell várni rá és így az elfoglaltság, az országos gondok nimbusza veszi körül... Később érkező előkelők korábban való bejeztetése és mások megvárakoztatása, már az előszobában érvényesülő prótekció — romboija a társadalmi morált és árt a nemzetfenntartó gondolatnak.. "Arra kell nevelni közösztvisszelőinket, hogy a közügyekat nagyobb díszaltal szolgálják és korszerűtlen úr-idealjukat feledjék el... Európaszálódásunk szempontjából elsősorban a közösztvisselő illamat és modort kell megreformálnunk, azt kell korszerűsitenünk. A neobarokk érzésvilág húsz esztendő óta, csak rontott a testületben a régi helyzetben... Az elmúltakon egyszerűen elképesztővé vált."

„Amikor képviselő lettem, időnként bonatyák ezzel a tanácsal fordultak hozzám a lolyosón : — Ha választ-tőldtól panaszos leveleket kapsz, azokra ne válaszolj nyomban, hanem csak úgy... egy hónap multva, mert különben elveszted a tekintélyedet. Ha a parasztot azt látja, hogy nyomban irsz néhi, kevésbé becülöi meg a leveledet és nem hiszi el, hogy komoly és nagy ember vagy... Az úr fogalmához hozzátartozik, hogy ne érjen tá bizonyos dolgokkal azonnal foglalkozni. "

„Kevesebb alliszt és több keresztedő : ez az ő Magyarország ! Kevesebb értektelen hatalom és több értékes emberi munka : ez az ő élétszemlélett ! "

—

Makkai képviselő megállapitásai hűségesienmik esetben fejen talitják a szoget, bár valószinűleg egyes kérdésekben eltér majd jolvasóink véleménye. Ide vonatkozó leveleknek készséggel adunk teret, hogy komoly vitán keresztül hozzájárulunk az egészséges társadalmi szemlélett kialakitásához.

Ára 12 fillér.

Majszky a karzaton

A rotációsgép és a rádió nem győzi a győzelmi hírek kolportálását az innenső odlalon. Amoda át az ellenség szorgosan tanácskozik azon, miképpen volna lehetséges a valamennyi harctéren fölényben lévő szövetséges hatalmak ellen itt Európában egy úgy nevezett második arcvonalat létesíteni. Ennek az arcvonalnak, ennek a második frontnak az lenne a célja, hogy a dicsőségesen hátráló szovjetseregeket megvédje a végső szétzúlléstől. Nos hát, a magyar embernek van erre az esetre egy nagyon jó és nagyon találó közmondása, amely, akként szól, hogy dobbal nem szoktak verebet fogni. E sorok egészen sz rény iroja eddigi életében még nem vezényelt egyetlenegy csatát sem, így hát joggal feltehető róla, hogy nagyon keveset ért a stratégiai tudományokhoz, de az egészen természetes esze valahogyan úgy diktálja, hogy dobbal tényleg nem lehet verebet fogni és hogy az az arcvonal, amelynek létesítését a kommunisták angolországi pártja utcai tüntetésekben követeli: elhibázott dolognak készül.

Vajjon milyen hadvezetés lehet az, amelyik előre közli az ellenséggel, hogy hát egyetlen édes ellenségem, vigyázz és jól készülj fel, mert ennek a hireszteléssel keltétől számított záros határidőn belül úgy meg foglak támadni, ahogyan csak tudlak.

A második arcvonalról szóló hireknek ennyi lehet a komoly alapja. Nem a parlament dolga még a parlamentáris kormányzású államokban sem az, hogy megvitassa azt, hogy a háboru milyen fordulatot vegyen, mert a háború és az azal kapcsolatos intézkedések egyedül a hadvezetőségre tartoznak és ezeknek az intézkedéseknek határozottan árt, ha azokat közli a nyilvánossággal. Egyszóval a a parlamentnek semi köze a haborúhoz, de még kevésbé van ahhoz köze az utca népének. Az angol városokban a komunisták tüntetnek a második arcvonal felállítása mellett és ez nagyon is jól van igy. Hadd tüntessenek egészen nyugodtan. Ezeknek a tüntetéseknek terrorizáló hatásuk van a közvéleményre. A kommunisták módszereit ismerve, ezek a tüntetések — mivel hovatovább élet-halálról van szó — szaporodni fognak és ezenfelül nagyon könnyen okozói lehetnek olyan bonyodalmaknak, amelyek túllőnek a célon és előfordulhat nagyon könnyen az az eset is, hogy a tüntetések zavargasokká válnak, megvan már erre a kommunistáknak a maguk jól bevált receptje — adja az Isten, hogy Londonban és az angol városokban minél több és minél többször vonuljanak ki az utcára.

Anglia sokat vesztett ebben a háborűban és ezek között a veszteségek között van egy, amelyik négyzetkilométerekben nem fejezhető ki: legnagyobb veszteség érte a büszke brit birodalmat erkölcsi tekintetben, a világot uraló nemzet nap-nap után súlyos erkölcsi vereséget szenved. A történelem soha még keservesebb viccet nem csinált, mint azt, hogy a kapitalista Anglia kénytele volt szövetségre lépni a kapitalizmus legnagyobb ellenségével, a Szovjettel. Anglia a hagyományok hazája, ahol tiszteletben tartják a már értelmetlen szokásokat is és Anglia legfőképpen büszke volt arra, hogy a parlamenti kormányformát magas tekintélyre fejlesztette. Most, amint a lapok hirül adják, az alsóház egyik tanácskozásán felállt a diplomata karzaton elfoglalt helyéről Majszky elvtárs és fütyülve minden eddigi parlamenti szokásra, keserves szónoklatot vágott ki, amelyben sötét szavakkal mondta el Szovjetoroszország nehéz helyzetét. Ilyen pofont Anglia talán még világéletében nem kapott.

Majszky elvtársnak szabad bejárása van az angol alsóház üléseire, mert ehhez mint diplomatának joga van, de ott beszélnie nem, csak hallgatnia szabad, Majszki azonban nem sokat ad olyan kicsiségre, hogy mit szabad és mit nem szabad, mit illik és mit nem illik, otthon érezte magát és eszerint cselekedett. Ha a canterbury érsek helyett vasárnap ő fog prédikálni a második arcvonalról, többé ne csodálkozzunk — hiszen az szintén régi angol szokás, hogy — semin se csodálkozni.

NEMZETI MOZGÓ

1942. augusztus 8 án, szombaton este 7 és 9 órakor. Különö társadalmi vigiatek „Kislány nagy kaland". Kiegészitö: Toskana tengerparija. Magyar Világhiradó.

1942. augusztus 9 én, vasárnap delután 3 ó és este 7 és 9 órakor A cári oroszországban kezdödö romantikus történet „Vera Nikolskaja". Főszereplök: Willy Fritsch, Marie Harell, Theo Lingen stb. Magyar Világhiradó.

1942 augusztus 4 én, szerdán este 7 és 9 órakor, 13 án, csütörtökon este 9 órakor. Jó izü magyar filmnek sok fordulattal „Hét szilva fa". Főszereplök Turay Ida, Csortos Gyula Szilassy László, Mály Gerö, Vaszary Piri, Berki Lili, Kiss Manyi, Bilicsi Tivadar, Maklári Zoltán Ula világhiradó.

IRODALOM

Juhász Gyula.

ÉNEK KUPA-VEZÉRRÓL

Tar Zerind fiai énekelem én,
Ki maga volt az utolsó remény.

A régi napnak végső fénye volt, —
A Bakony dinyán örök éjbe holt.

Őt nem dalolta vig udvari lant,
A neve ötok, emléke bilang.

Mert ős hitünkért élt s vérzett el ő,
Uj oltár aljdn sohse térdelő,

Uj zsoltár ajkán soha nem fakadt,
Ő Ázsiából hozott szavakat:

Bus vérigéket, bánatos varázst,
Mely vérző szivre fejedelmi paldst

A honvágy volt ő Ázsiának felé,
Kitörülő kar vén csuddk felé,

Örök Turán tékozló fia volt,
Daloló szivem ma, zokogón daloló;

Mert uj hit, uj föld mind hiába volt,
Mert régi lángunk mind hamvába holt.

Ifj. Fülöp Kálmán sárvári joghallgató két versét adjuk közre alább. A fiatal egyetemistának tavaly „Lelkemet küldöm" cím alatt könyvalakban jelent meg egy csokorra való kötteménye és most rendszeri sajtó alá ujabb kötete. Az itt bemutatott versek — amint az életut előtt álló szerzőjük a ritmusok között egészséges érzékkel ugyancsak kifejezésre juttat — „vázlatai" Fülöp Kálmán kiforrásra kész tehetségének.

VÁZLAT

Kuszált vonások megbomlott,
bús rendje . . .
szemem egészet hiába kutat,
a gondolat még titok — de
már érik,
és Isten ujja jövőbe mutat.

Az életem még vázlat, tarka
szinfolt!
pár apró öröm s ezernyi gond,
az álmaimhoz gonosz vágyak
járnak,
s ajkam lánykákról, vig rímeket
mond.

Az életem még vázlat, tarka
szinfolt;
de ébredésem a szivekben ég.
S ha életem majd maga lesz
a mámor,
én megcsókolom az Isten kezét.

Kerekvagas

Mély sebet vágott a kerék
a fekete földbe,
bánatját a siró szekér
mind . . . mind belenyögte.
Ezer panasz temetője:
Te kicsi kis árok,
panaszos az én szivem is;
Legyünk hát barátok.

Fülöp Kálmán

HIRDETMENY.

„Közhirré teszi az elöljáróság, hogy Celldömölk nagyközségben a ragadós száj és körömfájás miatt, basitott körmü állatok felhajtása tilos. Nem szabad tehát szarvasmarhát, bivalyt, juhot, kecskét, sertést sem kivinni sem behozni, továbbá a vészt terjesztö irágyát és szalmát.

Az elöljáróság.

„Az árja"

Az árja szó szanszkrit eredetü. Jelentése: nemes, jó, tiszta. Ezzel a szóval jelölték magukat a hindok ősei. A szanszkrit nyelvvel rokontulajdonságokat mutató nyelvet beszélő népeket jelölte meg azután a tudomány az árja kifejezéssel.

Ennél a meghatározásnál közelebbről érint bennünket a szomszédos Németbirodalomban kialakult felfogás, tekintettel arra, hogy ott ez a szó politikai tartalmat is nyert.

A mai német felfogás szerint árja az, aki a német és a némettel rokonvérű fajhoz tartozik.

Ennek a megállapitásnak hitelesitett formában történt kijelentése a német nemzetiszocialista mozgalom uralomra jutása után „A hivatásos tisztviselői kar újjászervezéséről szóló 1933. IV. 11-én kelt 1. sz. végrehajtási utasitás 2 szakasza szerint: „Nem árja az, aki nem árja, főképpen zsidó szülőktől, vagy nagyszülőktől származik. Elegendő ha csak az egyik szülő vagy az egyik nagyszülő nem árja. Különösen feltehető ez a körülmény, ha az egyik szülő, vagy az egyik nagynagyszülő zsidó vallású volt."

Ezszerint nem csak a zsidó származásu egyént lehet nem árjának tekinteni, a zsidó vallás követése, csak valószinüsiti azt hogy nem árja faju egyénnel állunk szemben.

Hogy állunk azonban ezzel a kérdéssel Magyarországon? Kétségtelen hogy — nemzetiségi állam lévén — nálunk is vannak árják. Itt elég csak az illető nemzetiségeket megemliteni.

Árja-e azonban a magyar nép? Erre a leghatározottabban nemmel felelhetünk!

Voltak viták a multban a török és finn ugor rokonság mellett kardosodtak kezdet és vannak eltérő vélemények a magyarság fajképét illetően a jelenben is, de abban valamennyi megegyezik, hogy a magyarság a körülöttünk élő népektől eltérő fajhoz tartozik. Vannak rokonnépek, de ezek távol vannak!

Felvetődhet azonban a keveredés, illetőleg a faji egyöntetűvadás kérdése is! Kétségtelen, hogy az ezeréves itt lét alatt a magyarság eredeti faji tulajdonságai sok tekintetben módosultak. Ezt azonban nem lehet teljes mértékben a beolvadt idegenfaju egyedek átörökitő hatásának tulajdonitani. Miaden bizonyára szerepe volt ebben más, földrajzi stb. tényezőknek is.

Kétségtelen, hogy a magyarság nem 100 százalékos tiszta faj. De [illegible] ilyent Európában?

Helytelen volna azonban azt állitani, hogy a beolvadtak olyan mértékek voltak, hogy a magyarság eredeti fajképét teljesen megváltoztatták.

Kétségtelen, hogy a kisebbségben lévő beolvadt egyedek vették fel a többségi faj tulajdonságai, bár kétségtelen, hogy azokat némileg módositották.

Magyar faj tehát van és ennek az állitásnak ellenkezőjét semmiféle árjával elhitetni nem lehet. Hasonmi egyéb bizonyitek nem állana erre vonatkozóag rendelkezésünkre, mint az, hogy fennmaradt a magyar nyelv, akkor is a magyar faj léte mellett kellene hitet tennünk. Csak nem gondolja valaki, hogy fennmaradt volna egy élő nyelv, azok nélkül, akik azt beszélik.

Az sem áll, hogy bennünket akár a tudatos, akár pedig a tudatlan assimilátiós politika tarott volna fenn. A multban a lakalan területekre

be'elepült nem magyarok, amelyeket bosPeseknek — vend^geknek— neveztek, illetőleg u'ódaik ma is itt ili élnek közöltünk zárt tömbökben. Az erdélyi szászok pl. éppen 800 év óta! Az assimilátió sohasem volt tömeges, hanem egyéni és az esetek nagy többségében megelőzte a vérségi együvétartozás is.

Ne keressünk tehát magunk számára „történelmi nevű" őrökbelogadó apát, (valamelyik lap apróhirdetései között olvastam nemrégiben ilyesmit) hanem elégedjünk meg a mi egyszerű, hogy ugymondjam „paraszti" származásunkkal és ne tagadjuk meg önmagunkat.

Legyen világosság!

Cigánykérdés

Baranya vármegye vezetősége a napokban arra a helyeselhető álláspontra helyezkedett a mai, nehéz megélhetési viszonyokra való tekintettel, hogy „aki nem dolgozik, ne is egyék". Ezért a munkakerülő, dologtalan cigányoktól megvonták minden élelmiszeradagot:

Sajnos itt nálunk Kemenesalján is igen sok munkakerülő, másokon élősködő, sokszor szemtelen, erőszakos cigány v n. akikre hasonlóképen jó lenne alkalmazni a baranyai módszert. Mert itt is — mindenféle tekintetben — sok cigány él, aki maga ugy n nem dolgozik, hanem henyél és másokkal tartatta el magát (m ndenik a maga módján) és mégis kényelmesebben megél, mint a dolgozó, államfentartó magyar. Pedig épen ma, ebben a háborus világban nem lehet senki sem élősdi, parazita módon élő a magyarság testén. Nem várhatja és nem is kivánhatja a cigány azt hogy míg mások, derék, szorgalmas magyarok hangyaszorgalommal táradoznak, harcolnak nemcsak itthon, hanem a harctéren is a mindennapi kenyérért, a jövendő magyarságért, addig ők tétlenül, munkanélkül, mások eltartottjaként élősdi módra ráfonódhassanak egészre s általuk és belőlük éljenek.

Aki nem hasznos, munkás tagja ma a magyarságnak, aki nem tud vele érezni és vérezni, azt ki kell onnan vetni, mint haszontalan, értéktelen, felesleges valamit legyen az a cigány, vagy cigány legyen az.

Ezt az egész cigány kérdést, nemcsak egy vármegye, de minden igaz magyar kivánsága szerint is, mielőbb eredményesen és gyökeresen meg kell oldani. Valóban érvényesiteni kell velük szemben a baranyai magyarok felfogását „csak az eg,ék, aki dolgozik" elvet, mert igaz, nagyon is igaz a Bibliának a magyarság széjárásába teljesen átment két tanitása: „Méltó a munkás a maga jutalmára és aki nem dolgozik, ne is egyék."

Sem a cigány, sem cigány ne legyen munkanélkül, az áldozatos magyarélet vállalása nélkül eltartottja — vég elekig — a magyarnak.

Végre ezen a téren is legyen már teljes világosság.

ΔΔΔΔΔΔΔΔΔΔΔΔΔΔΔ

Vitéz Endre László Pest vármegye alispánja javaslatot terjeszt a vármegyei közgyülés elé, mely szerint annak életbeleptetését kivánja, hogy a zsidóság csak 6 százalékos arányban utazhassék.

Iskola a magyarságra!

Magyar-Finn Iskolapélda

Pár hete irtunk az Orsz. Evang. Luther Szövetség által elinditott nagy mozgalomról, mely a finn testvérnemzet e háboruban lett hadiárva gyermekeinek egy kis részét nyolc hónapos nyaraltatásra kivánta Magyarországba elhozni. A terv szerint 800 kis hadiárva jött volna ide, hogy meleg szeretetben, — a mai nehéz körülmények között is igaz magyaros vendéglátásban legyen rés e, a megértő, segiteni kész testvér magyar nemzetnél. Az elindulásk r támadt aggodalmaskodás hogyan lehet ma még 300 idegen gyermeknek is kenyeret adni,mikor nekünk is kevés van, megszégyenitéssé változott, mert 600 család kért egy-egy kis finn hadiárvát. Ezenkivül, akik ezt nem tudták volna megtenni, pénzbeli adományokkal igyekeztek belekapcsolódni a mozgalomba s ezen a réven 26000 pengőt adakoztak. Megszégyenitő, de egyben örvendetes szamok ezek, melyek n aguk helyett beszélnek Iskolap lda a magyarság segiteni akarására, áldozatkészségére.

De ugyancsak iskolapéldáját adták a finn testvérek is népük, nemzetük, fajtájuk szeretetének, amikor me köszönve a megnyilt magyar szivek szolgálni, segiteni akaró szeretetének ezt a szép megnyilvánulását, még sem engedik el gyermekeiket, mert a vett értesülés szerint oly távol és ily hosszu idő alatt nem tudják gyermekeiknek finn nyelvű nemzeti oktatását (a nevelését biztositani. Inkább vállalják gyermekikkel együtt a mostani, különösen is nehéz, áldozatokat kivánó finn nemzeti életnek az elhordozását, de gyermekeiket a nemzet jövendőjét nem engedik el otthonukból. Legyenek részesei nemesak a nyugodt, békés évek kicsiny és nagy örömein"k, hanem a küzdelmekkel, áldozathozatalokkal, a markonyi nép erőfeszitéseivel ismerkedjenek meg. Iskolapéldáját mutatják ismét a finnek a nemzet, a nyelv, a hazaszeretet, a jövendő megbecsülésére az egész világ előtt.

Egyben felvetjük itt azt a gondolatot, ha már ugyis felkészültek egyes magyar családok, nem lehetne-e a finn hadiárva gyermekek helyett kis magyar hadiárvának s egyébb raszoruló falusi és városi kis magyar gyermeknek, még csak nem is nyolc hónapos, hanem az iskolai év megkezdéséig egy-két hetes nyaraltatását elvállalni. Ez is iskolap.ldája lenne az áldozatos magyar szeretetnek. H igy élnénk, ha igy cselekednénk, akkor még inkább lenne alapja a minden igaz magyar kivánságának; „Adjon Isten szebb jövendőt, minden igaz magyarnak". Bizonyára adna is. H.I.

Nyilttér*)

„Tud ára adom mindenkinek, akit ez érdekel, hogy feleségem szül. Valsanyi Gabriella volt alsósági, jelenleg szombathelyi lakos bármi yen termeszetű vásárlásaiért felelőséget nem vállalok

Alsóság, 1942. augusztus 4

SZABÓ PÁL tanitó.

*E Rovatban közöltekért nem vállal felelőséget a Szerkesztőség.

Egy jó házból való leanyt keresek kisiányom mellé Celldömölkre. Cim a kiadóban.

Féltő szeretettel ünnepelte Sárvár népe a frontról hazatérő sebesülteket

Szerdán délután népvándorlásszerűleg áramlottak az emberek a sárvári vasutállomásra. Hivatalos értesités alapján sebesültszállító vonat volt érkezőben és a hős honvédek elé a város minden rendű és rangu társadalma kitárta szivének őszinte szeretetét. A tehetősebbek az első hir hallatára, a város elöljáróságának kérő szavát szinte be sem várva, megható módon ajánlották fel adományaikat, hogy a hazáért szenvedo véreink iránt a szeretet látható formában is megnyilvánuljon. Gálba Vince járási főszolgabiró irányitása mellett, a város elöljáróságnak és különféle egyesületeknek támogatásával a helyi Vöröskereszt Egyesület fél napon belül olyan agilitással szervezte meg a meghatóan impozáns ünnepséget, amely méltó volt hazatérő hőseinkhez. A Vöröskereszt fiók alelnöknője, Gálba Vincéné nemes ügybuzgalma és gyakorlott irányitása mellett az egyesületek vezetői, nem különben a helyi önkéntes Vöröskeresztes nővérkék, fáradságot nem ismervé, muliák fe ül önmagukat.

Pontban három negyed hat órakor futott be a sárvári állomásra az ezrekre menő tömeg sorfala között a sebesült szállító szerelvény. A fogadtatásnál megjelentek Gálba Vince járási főszolgabiróval az élen a polgári és katonai hatóságok, az egyesületek vezetői, ott volt Ferenc bajor királyi herceg két leánya, Adelgunda és Eleonóra lőhercegnők es sokan mások a vezetőségeni ségek közül. Az önkéntes vöröskeresztes ápolónők nyomban végigjárták a kocsikat és cigarettával, teával, vajaskenyéssel, sütemenyekkel, és sörrel vendégelték meg a város nevében a honvédeket. Ugyancsak végigjárták a szerelvényeket a vezető egyéniségek, valamint az ünnepség megszervezői A sebesülteket láthatólag meghatotta az őszinte megbecsülés és szeretet spontán megnyilvánulása, és a vonat tovaindulásáig, mintegy egy óra hosszat, szivélyesen elbeszélgettek a körülállókkal.

A honvédek gazdag megvendégelését nagyobb adományaikkal lehetővé tették: Gálba Vince járási főszolgabiró, Tejszövetkezeti Központ, Strohoffer László, „Hangya" szövetkezet, Mészáros János szesznagykereskedő Horváth Mihály vendéglős, Fülöp Kálmán nagyvágó, Nagy István fűszerkereskedő, özv. Németh Józsefné kávéüzem tulajdonos, Einbeck József nagykereskedő, Kerner Alfonz drogista, Vas megyei Cukorgyár, Kucsera Pál sörnagykereskedő, Magyarász Flórián városbiró, Budai László vezetőjegyző, Mészáros István hentes, Papp Kálmán takarékpénztári igazgató, Rosznyák Lajos gyógyszerész, Miltai Ferenc papirkereskedő, Vörös Margit, a Vöröskereszt Egyesület, és annak tagjai, a különféle nőegyletek és természetesen a hivatalos község.

HIREK

— KINEVEZÉSEK A MÁV-NÁL. A Máv. Igazgatósága Gátai Ernő, Hetényi László napibéres állomásfelvigyázokat, állomásfelvigyázókká. Bartos Lajos üzemi altiszt irodaszolgát géptisztté, Mészáros Ferenc, vonat fékezőt kalauzzá, Kustos József, Kovács József, Nagy József napibéres kocsirendezőket kocsirendezőkké, Varga István vonatfékezőt üzemi altisztvonatfékezővé nevezte ki.

— FORGALMI VIZSGALETÉTEL. Csótár József, Pados József, Horváth Sándor, Sebestyén Gyula, Horváth József, Gubics Károly, Vánkos Jenő, Tóth Károly, Kéri Antal, Kopasz Ferenc, Németh István II, Bogács Gyula, Elek János, Horváth József órabéres fékezők julius hó 17-én a Celldömölkön megtartott vonatvezetői vizsgán a vonatvezetői vizsgát sikerel letették.

— KINEVEZÉS. A m. kir. Idarügyi Miniszter Déri Géza celldömölki községi alkalmazottat a m. kir. Iparügyi minisztériumba dijnoknak kinevezte.

— HALÁLOZÁS. Horváth István nyug. máv. főraktárnok 71 éves korában f. hó 5-én d. u. 4 órakor temették a temető kápolnájából nagy részvét mellett. Özvegye gyermekei és kiterjedt rokonsága gyászolják.

— HIVATALVIZSGÁLATOK. Dr. Hethéssy Jenő főszolgabiró az elmult kedden az alsósági és köcski körjegyzőihivatalokban hivatalvizsgálatot tartott.

A VÖNÖCKI Tüzharcosok füstelennapja. A Tüzharcosszövetség Vönöcki Csoportja Barát Ferenc elnöklete alatt a harctéren küzdő honvédeink részére füstelennapot rendezett, amelynek eredménye 500 pengő készpénz volt.

— ESKÜVŐ. Nagy Ferenc máv. iroda s. tiszt vasárnap délután 9 órakor vezeti oltárhoz a celldömölki Apátsági templomban Szeder Erzsikét.

— VASUTI KINEVEZES. A Máv Igazgatósága Hámori Imre máv. segédmozdonyvezetőt mozdonyvezetővé nevezte ki.

— KINEVEZÉS a Máv.-nál A Máv Igazgatósága Kovács László máv. üzemi altisztet állomásfelvigyázóvá, Nagy Gyula állomásfelvigyázójelöltet állomásfel vigyázóvá nevezte ki.

— ARANYMISE. A celldömölki apátsági templomban az elmult vasárnap délelőtt mutatta aranymiséjét délelőtt 10 órakor Kostyán Sándor nyug. ... plébános, aki nyugalmas éveit, miután celdömölki születésü, itt tölti rokonsága körében. Kézvezetője Jándy Bernandin dömölki apát volt, a szentbeszédet pedig dr. Nemes Vazul plébános mondotta.

— 72 éves vőlegény. Laky István ny. szertáros julius 4-én 4-szer nősült, a menyasszony 58 éves volt.

Visszapillantás a zsidó fertőbe

Egy könyv került az egyik antikvárium ban kezünkbe. Cime: „Színházi mindenünnő". Készült 1938 elején, tehát körülbelül akkor, amikor még a zsidók megszálva tartották a magyar szellemi élet legtöbb fontos pozicióját. Nem volt érdektelen belapozni ebbe a mindentudóba, mert a kép, melyet elénk tár 1938 ból olyan

meggdöbbenő képe a zsidó mohóságnak,

parazita térhódításának, hogy még leglágyabb lelkű filoszemitáink is okulhatnának belőle.

Az első oldalak kettőnő helyén ott találjuk Magyarország akkor legnagyobb zsidó szinházi ügynökségének,

a Marton Sándor-féle ügynökség listáját azokról az irókról, akik 1938-ban Magyarországon és külföldon a magyar irodalmat képviselték. Arcpirító lista-ez, amelyben a felsorolt

negyvenkilenc darabiró között nem kevesebb, mint harminczegy a zsidó.

Igy értelmezik hát ők a magyar irodalomban arányszámukat, 18 keresztény, 31 zsidó! Micsoda lázitási csaptak a gyenge numerus clausus körül. Bezzeg az ő numerus claususukról melyen hallgatnak. Nézzük csak végig az 1938-as „magyar" drámairó listát. Ime;

Andai Ernő, Boross Elemér, Bus Fekete László, Drégely Gábor, Faragó Jenő, Fazekas Imre, Harmath Imre, Heiász Imre, Hatvany Lili, Heltai Jenő, Hevesi Sándor, László Aladár, Lakatos László, Szántó Miklós, Molnár Ferenc, Pásztor Árpád, Relle Pál, Szántó Armand, Székely Julia, Szép Ernő, Török Rezső, Török Sándor, Urai Dezső, Vadnay László, Vajda Ernő, Zsolt Béla, fajhéber urak és hölgyek képviselték a magyar irodalmat.

Tizenhat divatos akkori zenszerző közül csekély tizenegy a zsidó. A Magyar Szinpadi Szerzők Egyesületének vezetősége 40 tagból áll. Itt 15 keresztény, 25 a zsidó. Meg-

ddöbbentő kép ez. De még elképesztőbb a anglisia, ahol 182 jólkereső magyar szinpadi iró közül 117 zsidó éli és keresett sekélyes szellemi termékeivel sulyos pénzeket.

Az 1938 as Operaházban 8, a Nemzeti Szinházban 4, a Vigszinházban 16, a Magyar és Andrássy szinházban 15, a volt művész szinházban 7, a Royal Szinházban 6, a Terézkörúti Szinpadon 11, a Pódium Kabarében 6 zsidó szinész szerepelt.

A Budapesti Szinész Szövetség szinész tagjainak száma 308 volt. Ebből a 308 divatos, ismert, rangeleget filmező pesti szinészből jól, rosszabul hangzó, magyar nevek alatt nem kevesebb, mint 91 zsidó bujkált.

Kinek hiányoznak ők; a Salamon Béláék, Peti Sándorok, Róthok, Dénes Oszkárok, Bárony Rózsik, Ráday Imrék és társaik. Olvassuk el sóhányva ezt a statisztikát és gondolkozzunk; hol van egy maradandó hang „alkotásaikból", hol van egy művészi élmény, egy örök szép, hang vagy forma abból, amivel éveken át megtöltötték, elrontották életünket. Ezekat akarják a mai Kiss Ferenczekkel, Tárayékkal, Csortosékkal, Pásztorékkal szemben.

A szégyen a mélnk, a közönségé, hogy ennyi ideig a nyakunkon élhetett ez a bibliai siserehad. 1938. A szinházakban a béber Jób Dániel, Bárdos Artur, Wertheimer az ur. A pesti filmszinházak lőcsálba, kajiafülü mamonja egy Gerő nevű pulszinal. A nagy mozik neki ontják az aranyat. A kis mozikban szemfüles kuirárjai ülnek. Az ötmagyar nevet viselő Turul mozgóban például egy Kohn Izrael nevű megbizott dirigál. Hát nem volt az rosszabb a pesinél is?

Négy év telt el azóta. Ma 1942-ot irunk. Van még ma is tisztogatni való.

De aki a megfertőzött magyar szellemi életnek ezt az 1938-beli szörnyű torzképét látja, nem felejtheti el, hogy a mai tisztulást a diadalmaskodó jobboldali világnézet érvényrajutásának köszönheti.

— A „HONSZ„ szervezkedése. A celldömölki „Honsz" Csoport Lalits Milán elnökkel az élén nagyarányu szervezkedést inditott a járás területén. Vasárnap 9-én Jánosházán a „Korona vendéglő"-ben d.u. 1/2 4 órakor lesz a szervezkedés ügyében gyülés, melyre leutazik a „celldömölki "Honsz„ vezetőségének több tagja Lalits Milán elnökkel, ezen szervezkedő gyülésen a tömörülés és csoport tagjainak szociális helyzetének javitásának, valamint a sérelmek orvoslásának kérdéseit tárgyalják meg.

— MEGEPÜL A Jánosházai kö[illegible] bontották fel a jánosházai közi ház felépittésére vonatkozó zárt ajánlatokat, ennek eredményeként Horváth Ferenc zalaszentgróti épitőmester nyerte ezen középitkezést, mely 162.000 pengőbe kerül és ennek következtében az épitkezés még e hét folyamán megkezdődik.

—UJ PARANCSNOK A Méntelepen. Miután a celldömölki Méntelep parancsnoka Marton Alajos alezredes a harctére önként jelentkezett a honvédelmi Miniszter a celldömölki Méntelep vezetésével garamszegi Géczy Miklós alezredest bizta meg.

— LOPÁS a celljömölki apátsági templomban. Julius hó 29-én és 31-ike között az apátsági templomban a Szent Antal szobor mellett lévő oltárról ismeretlen tettes ellopta az oltár teritőt. A nyomozás a tettes kézrekeritésére már folyamatban van.

— SZÁJ és körömfájás a járás területén. Csönge, Nagysimonyi, Keléd és Nemeskeresztur községek kivételével az egész járás területtén fellépett a rágós száj és körömfájás betegség, minek következtében a hatóság a zárlatot már hettekkel ezelőtt elrendelte.

SPORT

Sárvári LE az első osztályban

Folyó hó 2-án Győrben megtartott kerületi gyülés döntése értelmében a II. osztály szombathelyi csoportjában a Perutz II. mögött II. helyen végzett Sárvári LE besoroltatott az elsőosztályu csapatok közé. A kerület e döntése Sárvár sportközönsége körében nagy örömet keltett.

A szeptember 6-án meginduló őszi bajnoki szezonban tehát már elsőosztályu mérkőzések lesznek, amely küzdelmekben Sárvár csapatának meg kell állani a helyét. A sportpártoló közönség egyaránt bizik a csapat lelkes játékosaiban és a vezetőségben. Amit lehet, elkövet ugy játékos mint vezető, hogy érdemesnek mutatkozzék az együttes arra a bizalomra, melynek folyamányaként a kerület vezetősége felsőbb osztályba osztotta be a sárvári leventéket.

A hét folyamán már a sorsolást is megejtik, melyből az ellenfelek sorendje is ismeretes lesz.

— o —

Ugyancsak a bajnokságért játszik a II. osztályban az SLE II. csapata is, melyet az egyesület vezetősége költséget nem kimelve nevezett be a bajnokságba, azért hogy az utánpotlás kérdése megoldást nyerjen és főleg azért is, hogy az elsőcsapatban esetleg előforduló sérülések esetén meglelelő pótlás álljon rendelkezésre.

Ezek szerint tehát minden vasárnap bajnoki mérkőzés lesz Sárvárott. Egyik vasárnap az első csapat játszik itthon és a II. ik vidéken, a másik vasárnap pedig fordítva. A nagyérdemü közönség támogatásától függ, hogy a két csapat szerepeitetése nem túl nagy áldozatvállalás e.

Sárvári LE Muraszombatban

Vasárnap, f. hó 9 én az SLE első csapata egy régi meghivásnak tesz eleget akkor, amikor Mórocz Imre, a Sárvárról Muraszombatba szakadt fájegyzőnek meghivására Muraszombatba rándul, hogy a MURA SE-vel egy barátságos mérkőzés keretében mérje össze erejét.

A találkozót kis ünnepség előzi meg zászlócserével. Sárvár fiai bizonnyára szivvel lélekkel feküsznek bele a küzdelembe és Muraszombaton is megmutatják hogy Sárvár már régen az első osztályba való együttes. Az előjelek szerint a vasárnap hajnalban az 5 órás vonattal induló együttest több lelkes sportbarát is elkiséri.

A csapatösszeállitást az igazolás alatt álló és számos tanult játékos miatt a vezetőség csak szombaton este eszközli.

Szombathelyi Levente—SLE III.

Vasárnap délután fél 4 órakor Szombathelyen áll ki a SLE ifjusági csapata a Szombathelyi Leventék ellen. E mérkőzés a Haladás Rohonci utcai pályáján a Hatvani Vasutas mérkőzés előtt kerül sorra. A vereség előre látható, csak a vitás még, hogy egy számjegyü lesz vagy két számjegyü. Tippünk 6:1 a Szomb. Levente javára.

Eredetileg a Szombathely Cserkészek voltak kisorsolva Sárvárra, de a Kupabizottság szerdai ülésén felcseréltek az ellenfeleket és igy két mérkőzésen a Cserkész és Kámon fog Sárváron egymásután játszani.

Haladás III.—Sárvár III. 10:0 (3:0)

Sárvár ifjusági csapata [illegible]lyos vereséget szenvedett az 5 elsőosztályu játékossal felerősitett Haladástól. Az eredmény igy is tulzott, mert a játék képe alapján legalább három gólt Sárvár is megérdemelt volna. A biró is gyakran a helyi csapat javára tévedett, ami kedvét szegte Sárvár ifjuságának. Taktikában is tanulni kell még Sárvárnak. Ezeken a mérkőzéseken tanulni lehet és kell is.

Egyénileg Pukler, Csellédi, Timár és Ódor mutatott valamit.

FOGTECHNIKUS [illegible] 4 kötős [illegible] szek. Cím: Sárvár, Rákóczi u. 1

Ruháit szépen jól és olcsón festi és tisztitja Borsos Sándor kelmefestő- és vegytisztitó Celldömölk, Szentkirályi-ter 7. S 2.

Eladó a Sáp-gyen 3000 □ öles szőlő, két szoba, konyhás és pincés préshházzal. Cím a kiadóban.

CELLDÖMÖLKI HIRLAP
Kiadja: A Turul Szövetség Kemenesaljai B. B. T.
Felelős kiadó: Tokaiz Károly
Lapszárta: cellortok delben 12 órakor.
Turul-nyomda nyomása, Celldömölk.